

Tako pišejo očividci o Rusiji. Mora tam že hudo biti. Zato je verjetno, kar poročajo, da je celo komsomol (boljševiška mladina), prej glavna opora oblasti, prešel v opozicijo. Baje je dandanes zelo popularna oseba v Rusiji Hitler. O

njegovem programu veliko sanjajo. Misel imajo, najprej pobiti komuniste, uničiti socializacijo in potem izgnati vse inozemce. Bodočnost torej zna biti še zelo viharna. Bomo videli, koliko je na tem resnice. A. K.

DRUŠTVENE VESTI

Franjo Tanjšek, Št. Andraž p. Velenju.

Vzajemnost slov. kmečke mladine.

V vseh časih se je vršil boj za mladino. Pred desetletji jo je skušal pridobiti na svojo stran liberalizem, čigar val je takrat pljusnil med naš narod in čigar posledice občutimo še sedaj. Cilj liberalizma je bil: zanesti med naš narod potom mladine nov svetovni in življenski nazor, ki je nasproten kršč. nazoru, in ki bi popolnoma predrugačil sestav našega življenja. Toda gradnja liberalne stavbe je bila gradnja na pesku. Vstali so naši voditelji, ki so kmalu spoznali njegovo pogubonosno delo ter svarili ljudstvo pred njegovimi zmotami in zablodami. S pomočjo naše kmečke mladine so dosegli, da je bil val liberalizma odbit.

Znana je vztrajnost in delavnost naše kmečke mladine. Vztrajala je pred desetletji v borbi proti nemškemu navalu in liberalnim zablodam; za časa svetovne vojne, ko so naši najboljši mladenci morali pod orožje, je doma v delu za narodni blagor vztrajala zlasti ženska mladina ter pripravljala pot naše osvoboditve.

Kakor nekdanj, tako tudi še danes slovenska kmečka mladina vztraja na braniku svojih in narodnih pravic. Vneto se udejstvuje v društvenem življenju, ne meneč se za omalovaževanje in prezir onih, ki vidijo v njenem živahnem

delovanju in napredku zapostavljanje samega sebe. Vsi tisti pa, ki so se ločili od mladine in šli brezbrizno mimo naših osnovnih prosvetnih celic, so in bodo ostali brezpomembna ničla v narodnem življenju.

Po vojni so širom slovenske zemlje nastali razni prosvetni domovi, ki je pri njihovi gradnji največ sodelovala mladina. Dasi v trudu in znoju je vendar z veseljem vztrajala in donajala ves potreben material.

Čeprav je naša kmečka mladina ves dan vprežena v trdo in naporno kmečko delo, se vendar zvečer z veseljem udeležuje raznih predavanj, sestankov in vaj. Vneto se oklepa svojih organizacij, v kojih sama odločuje ter ima glavno besedo. Iz teh organizacij bodo izšli poznejši naši gospodarji in voditelji v javnem življenju, v njih se bodo usposobili za svoj nadaljnji življenski poklic.

Kakor nekdanj, tako se tudi sedaj pojavljajo nasprotniki mladinskega gibanja. Skrivno in na tihem delajo na to, da bi v naše vrste zanesli sovražstvo in prepir. Bodimo čuječi! Ne dajmo se komandirati od peščice onih, ki mislijo, da jim je dovoljeno delati vse, kar se jim zljubi. Kljub vsem zaprekam stopajmo složno in krepko po poti, ki vodi do cilja: doseči boljšo in srečnejšo bodočnost!

*

Sv. Miklavž pri Ormožu. V nedeljo dne 26. novembra obhajata pri nas dve društvi svoj jubilej in sicer cerkveni pevski zbor pod vodstvom pevovodja in organista g. Fr. Bohanca 20letnico, odkar je med nami ter povzdignil cerkveno petje do visoke stopnje. Ob tej priliki praznuje tudi 10letnico obstoja tukajšnje

godbeno društvo »Slavček« pod vodstvom kapelnika in ustanovitelja tov. Košnika. Obe društvi obhajata jubilej z naslednjim sporedom: Ob 10. uri sv. maša, pri kateri poje mešani pevski zbor s spremljanjem godbe. Popoldne po večernicah se vrši v društveni dvorani pevsko-godbeni koncert z naslednjim redom: 1. Moja kraljična, overtura. 2. Pevec, mešani zbor. 3. Modra Perla, koncertni valček. 4. Ljubezen in spomlad, moški zbor. 5. Tajnosti srca, overtura. 6. Venček slovenskih narodnih pesmi, mešani zbor. 7. Hera, overtura. 8. Sovražnik žensk, burka v 1 dejanju. Vse prijatelje godbe in lepe narodne pesmi iskreno vabimo k udeležbi!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Po večmesečnem odboru priredi domače Katoliško izobraževalno društvo v nedeljo dne 26. novembra, popoldne po večernicah, zanimivo zgodovinsko igro v 5 dejanjih »Črni križ pri Hrastovcu«. Igra je prirejena po istoimenski povesti, ki je že izhajala v »Slovenskem gospodarju«. Radi tega pa, domačini kakor tudi sosedje, ne zamudite ugodne prilike in si pridite pogledat te dogodke, podane v živi obliki na odru, o katerih ste že prej čitali v povesti. Na svidenje!

St. Janž na Vinski gor. Na Martinovo nedeljo dne 12. novembra, smo priredili prelepo igro »Revček Andrejček« z vsestransko lepim uspehom. Dvorana je bila natrpana do zadnjega kotička, igralci pa so pokazali, kaj da znajo. Izmed igralcev so najbolj odrezali: Andrejček, Hrastar in Janez, izmed igralk pa: Marička in Ana. Ker je vprizoritev zelo ugaljala in da se da tudi drugim priložnost, videti res nekaj lepega, se bo igra ponovila na Stefanovo, na kar že sedaj opozarjamo domačine kakor sosede.

Kačje svetišče.

Dostop v svetišče.

Radi neprestanih revolucionarnih nemirov na Kitajskem je zgubilo znatno na veljavi tudi versko življenje. Samo še zunaj mej ogromne Kitajske, po raznih otokih Južnega morja, v kolikor je tamošnje prebivalstvo budistično, in predvsem na polotoku Bengalen, se gib

Človeka torej, ki bi bolj motil razpoloženje, kakor Padovka, res ni! — — —

Stari Grčar mi ni šel iz misli. Kaj je le počel ves dan? Če bi mu saj dovolili, da bi na dvorišču cepil drva. Boltežar je menil, da tisti, ki so v preiskovalnem zaporu, ne smejo delati. Potem je za Grčarja desetkrat slabo.

Pregovoril sem Boltežarja, naj gre z menoj, da obiščeva Grčarja. Spočetka ni hotel, z ljudmi od sodnije ni hotel imeti nobenega opravka več. Nazadnje pa se je le peljal z menoj v mesto, in po oklevanjih sem in tja sva z nekaterimi formalnostmi dobila dovoljenje, da smeva govoriti z Grčarjem deset minut.

Stari mož je sedel v svoji celici za majhno mizo. Pogledal naju je nezaveden, kakor dva tujca.

»Grčar,« je rekel Boltežar, »obiskat sva vas prišla. Ali ste še zdravi?«

Grčar je strmel v naju in blebetal nerazumljive besede.

»Vprašam, če ste še zdravi?«

»Ne — ne — konec je — konec —,« je zasopihal.

»Kaj pa delate ves dan?«

»Prav nič — nič — takole sedim tu.«

»Ali vas večkrat zaslišujejo?«

»Večkrat — in — in vselej zelo — zelo dolgo — enkrat sem že izgubil zavest pri tem —«

»Taki razgovori niso dovoljeni,« naju je posvaril paznik, ki je nadzoroval najin obisk.

»Ali je pri zasliševanju prišlo kaj na dan?«

»Taka vprašanja niso dovoljena!«

»Gospod sodnik pravi, da sem bil jaz, ki je Bianco —«

Stari mož je zastokal.

»Grčar, ali ste vi —? Ali si nočete olajšati srca? Poglejte, od doma prihajava.«

Ne da bi odgovoril, je začel žalostno jokati.

»Če bi le smel od tod — v gozd —«

Lomil je svoje roke, ki so bile od težkega dela vse obrezane. Sedaj so bile bele in ovenele.

»Vun — vun — v gozd!«

Letalo napadeno od — kač.

Na poletu iz Salmoa v Wau na Novi Guineji v Tihem Oceanu je doživel pilot nekaj prav posebnega. Kmalu za tem, ko se je bil dvignil v zrak, je čutil, da se nekaj giblje prav tik njega. Ko se je ozrl, je zapazil glavo ogromne črne kače. Da bi se bil vrnil ter pristal, je bilo nemogoče, ker med skalovjem je bil pristanek izkjučen. Letalec je pograbil ključ za odvijanje vijakov in je lopnil z njim golazen po glavi. V tem trenutku so se pojavile iz raznih drugih smeri v aeroplanu 3 kače. Nadčloveško premagovanje je bilo potrebno, da je

ljejo budisti po podedovanih verskih predpisih. Tamkaj še živi zelo mnogo Kitajcev v izobilju ter dostojanstvu. Ti ljudje še lahko tudi danes prinašajo bogate darove svojim bogovom.

Pisec naslednjih vrst je spoznal v Pinangu kitajskega svečenika, ki mu je obljubil, da ga bo vzel seboj, ko bo šel vršit službo v svetišče. Drugovercem je namreč prepovedano, prestopiti prag budističnega templja. Med palmami, kakoli dve uri od Pinanga, prav ob robu džungle, se dviga na višini slovito kačeje svetišče, ki spada med najbolj znamenite stavbe vzhodne Azije.

Pred in v templu.

Daleč naokrog ni bilo videti žive duše, samo ob kamenitih vratih svete zgradbe je bilo vse polno razcapanih beračev, ki so vpili iz polnih grl. Bili so gobavci, katerim prepoveduje budistična vera, da bi bili v svetišču skupaj z drugimi verniki. Njihovo zatočišče je bližina templja, v katerega pa ne smejo. Tamkaj životarijo od miloščine in čakajo v molitvah, da bi jim njihovo božanstvo Buda podaril zopet ljubo zdravje, — Stopila sva v prostor, v katerem je vladal kletni hlad. Moj spremljevalec je bil tih. Prvi pogled v svetišče me je razočaral. Pričakoval sem nekaj izrednega, a nisem mogel izslediti pravičesar posebnega. Okrogla dvorana brez vsakih okraskov. Mrtvi, nelepki kipi brez umetniškega okusa na podstavkih.

Presenečenje.

Iz glavne dvorane me je popeljal Kitajec po kamenitem hodniku do skrivnostnih vrat. Spremljevalec me je prijel za roko in me vodil skozi vrata. V eni roki je držal svetilko in je korakal naprej. Pot je vodila od ene stopnice do druge. Že sem mislil, da me je zvalil Kitajec v past, ko sva po teku dobre ¼ ure prikorakala na konec zaduhlega hodnika. Kar sem pa sedaj zagledal v polni solnčni svetlobi, je presegalo daleč moje pričakovanje. Znašel sem se v ogromnem prostoru, ki je bil oprem-

ljen z vsemi vzhodnimi dragocenostmi. Tukaj so stali mogočni Budovi kipi, osvitljeni od svetilk. Ko sem prestavil pogled od božanstvenih kipov na zemljo, me je spreletela groza po celem telesu. Na stotine zelenih kač je lazilo po tleh. Že sem hotel pobegniti pred golažnijo, ko me prime spremljevalec za roko in mi prične razlagati, da naj se le pomirim. Kače so presvete, da bi se — spozabile nad človekom.

Zelene kače, o kojih svetosti so prepričani Kitajci, imajo posebne lastnosti, s katerimi jih je odlikoval Buda. Svete kače, ki spravljajo v nasprotju z drugimi žive mladiče na svet, zapustijo vsak večer svetišče, a se zjutraj zopet povrnejo. Ker živali človeku niso nevarne, ji iskati tozadevni vzrok v dejstvu, da so se po dolgem bivanju v templu povsem navadile na ljudi, ki jih tudi preživljajo.

Slednjič me je popeljal svečenik pred ogromen zabor, v katerem hranijo pod steklom orjaško kačo, ki bi naj bila stara 500 let. Duhovnik je trdil, da je ta kača že gotovo požrla 1000 ljudi. Predno so Angleži odločno prepovedali človeške žrtve, so hranili to pošast z ljudmi.

Na moje vprašanje, kaj da sedaj dajejo kači, mi je odgovoril: »Vsak mesec enega kostruna in enega teleta.« Krmljenje orjaške kače tvori poseben svečan obred, kateremu prisostvujejo vsi duhovniki svetišča in opravljajo posebne ter dolgotrajne molitve, da zver boljše prebavlja.

Nato se je odstranil moj dosedanji spremljevalec in me je predal drugemu duhovniku, ki me je odvedel iz kačjega templja po bogznaj koliko hodnikih na prosto.

Slovenjgrдец. (Naše štajerske planine.) Z vsem vznesejem in mladostno ljubeznijo sem opisoval nekoč slovenjgraški okraj, občudoval tiho mogočnost doline ob Dravi ter temnega Pohorja in se ogreval za planinsko domačnost gornjegrajskega okraja. Mrzla stvarnost življenja mi je vendar velevala siliti se iz okraja v okraj. In našel sem mogoče marsikje večjo lepoto narave in večjo živahnost življenja in vedrino, in pozabil bi bil že skoraj v svoji mladostni lahkomišelnosti na resnost in veličastje štajerskih planin. Slučaj je vendar hotel, da sem se po dolgih letih, dokaj odtujen vrnil v metropolo naših štajerskih planin, v Slovenjgrдец. Nisem našel več tega, kar sem nekoč ljubil in občudoval. Toda našel sem resne in zveste ter z vso dušo v zemlji zasidrane gospodarje in našel sem ob prelestni jeseni tudi nekdanje sanje svoje. Ob zasneženih belih Urški gori, ob živahnem, planinskem Razboru ter v prelestju pestrih, solnčnih bukovih logov Mislinjske in Šaleške

doline. Nedelja je. Oopoldne. Toplo jesensko solnce lije na Urško goro in na pogorja, vsa zakopana v belem snegu ter ogreva v vsej pestrosti tiho zasanjano Mislinjsko dolino. Sprehajam se ob kolodvoru ter čakam na vlak. Drug za drugim zazvonijo opoldanski zvonovi, ubrani zvon v mestu, zamolkli in mogočni v Starem trgu ter mladostno-vedri na Holmcu, in zdi se mi, ko odhajam, ko vstopam v vlak, da sem izgubil nekaj neizrecno lepega, dobrega in dragega, kar se ne povrne nikdar več. F. Wernig.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Žalostno so zapeli dne 10. t. m. naši trojiški zvonovi. Nanznanjali so iz visokih lin, da nas je za vedno zapustila naša sofaranka posestnica Terezija Holc. To leto ji je pač prineslo samo trpljenje in neizprosno bolezen. A ona ni obupala! V molitvi je iskala tolažbe, rožni venec ji je bil zvest tovariš dolgih 71 let. Preko 40 let je bila v družbi III. reda. Njene hčerke so ji lajšale zadnje dni življenja s tolažilnimi besedami in iskale za njo pomoči pri zdravnikih, a zaman! Bela žena je zamahnila s svojo koščeno roko in z ostro koso prerezala zadnjo nitko. Življenje je ugasnilo mirno, kakor bi se utrnila sveča. Kako je bila priljubljena.

pilot premagal strah in se spustil srečno na cilju v Wau na tla. Po pristanku so ugotovili, da so bile njegove grozne spremljevalke velike, a povsem nestrupene in nenevarne kače. V noči pred poletom je deževalo in so klezle kače v pokrit aeroplan na letališču.

Iskalci zdravila proti revmatizmu.

Iz Londona je na potu v Indijo štiričlanska ekspedicijska četverica hoče polskati rastlino, koje sok tvori edino uspešno zdravilo proti revmatizmu. Ekspedicijski načelnik Friderik Ramshaw, ki je Indijo že prepotoval in je naletel na to redko rastlino na Nilgeri pobočju v južni Indiji.

Stala sva pred njim molče in ganjena. Stari mož je dvignil glavo.

»Ali nisem stari Grčar? Ali morebiti sploh nisem Grčar?« Gledal naju je z blodnimi očmi.

»Stari Grčar ste, seveda ste!«

»Starega Grčarja pa vendar ljudje poznajo. Zakaj so ga torej dali zapreti?«

Zastokal je.

»Gospod sodnik pravi — da sem jaz storil tisto!«

Bil je shujšan in slab.

Vprašal sem paznika, če je dovoljeno, storiti kaj za Grčarja, da se mu izboljša hrana. Rekel je: »Dokler je še v preiskovalnem zaporu, lahko; pojdite v pisarno.«

»Če bi mi hoteli darovati malo tobaka za žvečenje in njuhanje, bi mi storili dobroto.«

Obljubil sem mu. Deset minut je hitro poteklo.

Grčar je še vprašal:

»Kako — kako pa je kaj doma?«

»Po navadi.«

»Vse — vse že lepo zeleno?«

»Vse, Grčar.«

Tedaj je začel kričati.

»Z vama pojdem! Z vama pojdem!«

Paznik naju je potisnil skozi vrata. Ključavnica je zaškripala; slišala sva, kako je stari Grčar kričal, ko sva bila že na koncu dolgega hodnika.

Prišel je maj. Drevje v vrtu cvete. Vsak večer stojim pred termometrom in se bojim, da pridejo sredozimci in uničijo to preljubo krasoto; da, tudi ponoči večkrat vstanem in pogledam, kako bo z vremenom. Zaman si tudi ubijam glavo, kako bi iznašel kaj, kar bi varovalo cvetje pred mrazom v maju. Za te lepe bele zvezdice zunaj po drevju me res prav na dnu srca skrbi.

»O, kaj sadje!« pravi Boltežar, »da bi le vedel, kako naj preženem te preklicane miši s svo-